

Kunstvesper in de Amsterdamse Nassaukerk

Beelden, klanken en Gelaagde wo

De Amsterdamse Nassaukerk werd in 1926 gebouwd, vrijstaand. Maar nu is er niet veel ruimte naast de kerk meer over en staat ze ingeklemd tussen woonblokken, de De Wittenkade en de De Wittenstraat. Er is op de hoek van de kerk nog net plaats voor een boom. Met een paar stappen ben je van de straat in de kerkzaal. Maar deze locatie sluit wel mooi aan bij het streven van deze kerk die nadrukkelijk 'kerk in en met de buurt' wil wezen. Ze is zo ingebouwd dat ze moeilijk meer uit die buurt is los te pellen.

Jan D. van Laar en Hans van Kampen

orden

Het streven, 'kerk in en met de buurt', krijgt op tal van manieren vorm, te veel om hier op te sommen. Naast de vieringen is er een veelzijdig pakket activiteiten voor dak- en thuislozen, een serie kringen over De-bijbel-meemaken tot Kerk-en-kroeg, een filmhuis, theatervoorstellingen, literatuurbesprekingen, Cantatediensten en Taizévieringen. Feesten kunnen ze er ook, van een Midwinterbuurtfeest tot een Pinksterfestival. Heilig Vuur West is een pilot voor nieuwe vormen van kerkelijke presentie in een aan de Nasaukerk toegevoegde wijk.

Kunst

Aan dit scala is een goed jaar geleden een Kunstvesper toegevoegd. Op vier zondagmiddagen van het jaar om 16.00 uur vinden die plaats in de grote kerkzaal. Het idee is dat er in die bijeenkomst verschillende vormen van kunst met elkaar in dialoog worden gebracht aan de hand

van een gemeenschappelijk thema. Zo kwamen in het verleden aan de orde Vertrouwen, Licht en donker, Moed, Worden als een kind – open en ontvankelijk. De kunstvormen waren tot nu toe beeldende kunst, instrumentale muziek en poëzie. De achterliggende gedachte is dat '... kunst en religie raakvlakken hebben: beide geven ze uitdrukking aan wat groter is dan wijzelf. Beelden, klanken en gelaagde woorden nemen ons mee naar wat onzegbaar is.'

De orde van dienst van deze bijeenkomsten heeft oppervlakkig niet veel relatie met die van de monastieke vespers. Die ligt meer op de basale laag van de verstillings. Het beginsel is dat de kunst alle aandacht moet krijgen en er geen samenzang en gebeden en weinig teksten aan te pas moeten komen. Er zijn meerdere perioden van stilte ingelast als ruimte voor de gedachten en gevoelens die de kunstwerken oproepen, 'overweging in stilte'. De kunstenaar zelf of anderen geven vooraf korte toelichtingen, maar voor de rest is het woord aan de kunst zelf. Een lezing komt wel voor, maar alleen als een kunstwerk daar direct aanleiding voor geeft. Wat niet ontbrak was een zegen aan het einde van de samenkomst.

Het kerkgebouw zelf leent zich er goed voor deze presentaties. Voorin bevinden zich de kansel en het orgel tegen de wand, boven elkaar. Ervoor is een ruim open podium, groot genoeg voor koor en orkest van een Bach-cantorij, zoals op deze zondag. Het verdere liturgisch meubilair is verplaatsbaar. De bezoekers zitten ongeveer rond dit podium in een min of meer vierkante ruimte, die een vriendelijke, lichtvoetige indruk maakt. De kerk is destijds gebouwd als gereformeerde kerk, maar mist de strenge stijl van die modaliteit. Ronde bogen overkoepelen de drie balkons. Er is veel betimmering en een grote lichtkroon domineert het midden van de zaal. Wie de publiciteit van de kerk erop naslaat ziet

Feesten kunnen ze er ook, van een Midwinterbuurtfeest tot een Pinksterfestival.

